РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXVI. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., четвер, 30-го мая 1918. Ч. 64. VOL. XXVI. JERSEY CITY, N. J., Thursday, May 30, 1918. No. 64.

НОВИЙ НАСТУП НІМЦІВ У ФРАНЦІЇ.

Німецький посол на українсько-московських переговорах з рішаючим голосом.

Дальший наступ німецьких військ в Донщині і вороніжській губернії.

Німці роблять заходи перемінити українську републику в монархічну державу.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ МІЖ УКРАЇНОЮ І МОСКВОЮ.

Німецький посол з диктаторською властию на переговорах.

МОСКВА, 24. мая. (Спізнена телеграма). — **Мирова конференція між Україною і Росією мае розпочати ся в середу** (то є 28. мая).

Німеччина іменувала амбасадора в Києві, барона Мум фон Шварценштайна, своїм спеціяльним представником на українсько-російських переговорах. Він буде мати майже власть диктатора у справах спірних, а передівсім в справах визначеня границь.

Німцям не спішно з українсько-московським миром.

МОСКВА, 25. мая. — Звіти з першого засіданя мирової конференції в Києві, яке відбуло ся дня 23. мая, вказують, що Німці не дуже спішать ся зі заключенем мира між Росією і Україною.

Українські делегати заявили делегатам російським, що їх повновласти не є правосильні, бо вони не містять виразного уповажненя на заключене мира або розему оружа, як також в них не є сказане, з яких частий Росії складаеть ся савєтська република.

Російські делегати просили, щоби їм полишити час на відповідь; їм признано на сю ціль один день.

ДАЛЬШИЙ НАСТУП НІМЦІВ НА УКРАЇНІ.

Німецькі війска під Валуйками і Батаіском.

ЛОНДОН, 27. мая. — Бездротна телеграма російського правительства, яку нині тут одержано, звучить:

„Большевицький міністер загр. справ, Чічерін, повідомив большевицького амбасадора в Берліні, Адольфа Иоффе, що Німці переводять з великою силою наступ на Валуйки (вороніжська губернія) та що на протест, внесений в сій справі, німецьке правительство не дало жадної відповіди. Наступ відбуваеть ся також на полудневім фронті Донщини, де прийшло до битви недалеко Батаіска (на полудневий схід від Ростова над Доном)".

Німецькі війска здобули по чотиродневній битві Валуйки.

МОСКВА, 25. мая. — Хоч мирові переговори між Росією і Україною розпочали ся тепер в Києві, **німецькі війска зломили розем оружа на боевім фронті у вороніжській губернії, здобуваючи по чотиродневній битві місто Валуйки і роблячи дальший наступ.**

Орган большевицького правительства „Ізвєстія" пояснює наступ тим, **що Німці мають намір заняти ті части вороніжської губернії, які Українці бажають влучити до своєї держави.**

Рівночасно Німці роблять також великі приготованя на Кавказі і продовжують свій наступ в донській области, де вони доси не згодили ся на заключене розему оружа. Німці, як доносить часопись, носять ся там з далекими плянами.

ДЕЛЕҐАЦІЯ ВІД ДОНСЬКОГО ПРАВИТЕЛЬСТВА У КИЄВІ.

На чолі донського правительства стоїть тепер ґен. Богаєвський.

АМСТЕРДАМ, 28. мая. — Телеграми з Ростова над Доном, які надійшли тут дорогою через Київ, доносять, **що в Донщині утворено тепер нове правительство донських козаків, на чолі котрого стоїть ґен. Богаєвський, який після самовбийства ґен. Каледіна став головним командантом донських козаків.**

Нова делеґація від донського правительства прибула до Києва. Делеґація, яка прибула до Києва давнійше (від давного донського правительства) опустила місто. Київські часописи доносять, що давна делеґація противила ся рішучо вмішуваню чужих держав у внутрішні справи донської републики.

ГЕТЬМАН СКОРОПАДСЬКИЙ ЗАЯВЛЯЄ ЛЬОЯЛЬНІСТЬ СУПРОТИ НІМЕЧЧИНИ.

Гетьман бачить будучність України в союзі з Німеччиною.

ВАШИНҐТОН, 17. мая. — Телеграма з Берна доносить, що німецьке правительство просило голову нового українського правительства, Скоропадського, щоби піддержував його політику.

Телеграма звучить:

Щоби затерти неприємне враженє, яке викликали останні дебати в головній комісії німецького парляменту над політикою супроти України, Німеччина знова звернула ся з просьбою до гетьмана Скоропадського. Вона одержала від нього заяву льояльности, яка є переповнена запевненями сердечности супроти Німеччини. Пресове бюро Вольфа стараеть ся сю заяву як найбільше розповсюднити.

У своїй заяві говорить гетьман отсе:

„В присутности кабінету і директорів нашого міністерства загр. справ я урядово запрошую німецьких соціялістів, щоби вислали трох відпоручників своєї партії на Україну. Мені справить се приємність, коли німецькі посли особисто пізнають положенє і зблизка приглянуть ся „новому тиранови". Ніхто доси не сумнївав ся щодо моєї правдомовности або щирости.

„Після моєї гадки не лише Україна є зобовязана шукати підпори в німецькій імперії, але також се є для неї корисне. Се є конечним услівем всякої практичної політики під теперішну хвилю і на будуче і воно лежить в інтересі обох держав. Нема держави, від якої ми могли би більше навчити ся ніж від німецької імперії. Україна мусить стати сильною державою, на яку могла би покладати ся німецька імперія".

„Франкфуртер Цайтунґ" з 13. мая доносить, що українські міністри відвідали головного команданта німецьких військ на Україні, ґен. Айхгорна, та що гостина була дуже приязна і ґенерал має повне довірє до нового правительства на Україні.

НІМЦІ МАЮТЬ НАМІР УТВОРИТИ НА УКРАЇНІ МОНАРХІЧНУ ДЕРЖАВУ.

(Після кореспонденції Юл. Веста).

Будущі цареславні на чолі православної церкви на Україні.

ЖЕНЕВА, 28. мая. — **Пануюча теорія, що Німеччина має намір утворити на Україні монархію, находить своє потвердженє у вістях, які надходять з Києва.**

Антоній, харківський архиепископ, зістав іменований митрополитом в Києві, що означає найвисший уряд в православній церкві на Україні. (Його попередника замордували в лютім бандити в незвичайно брутальний спосіб).

Погляди Антонія є добре звісні, подібно як і його каріера. Він все був за царем, перший і кождого часу. Він був одним з малого числа провідників церкви, який після мартової революції взивав до публичної молитви з просьбою о привернене царського престола. Він стояв на чолі монархічної пропаґанди.

Рівночасно з тим заходить цікава зміна. Ото Евлогій, волинський архиепископ, приятель Антонія і монархіст, виступає в замітний спосіб. Коли перед роком Українці піднесли справу независимости України і коли вигляди на привернене монархії були дуже слабі, Евлогій був противником всякої автономії для України, а не то відокремленя. Тепер тойсамий Евлогій надіючи ся поставленя царського престола на Україні, без огляду на те, які вигляди має привернене царату в проччій Росії, став загорілим прихильником Скоропадського. На многих зборах промовляє він, взиваючи нарід, щоби піддержував гетьмана, іменованого Німцями. Переконаня Евлогія не є тайною річию. Він будучи членом російської думи, дав ся пізнати у своїх бесідах яко реакціонер.

Але се ще не всі стебла, які вказують, куди вітер віє. Сили, які стоять за українським правительством спричинили **іменоване проф. Сенковського міністром публичних робіт, а Лерке директором державного скарбу в Києві.**

Наміри Німеччини є тут зовсім очевидні. Щодо одної справи ми можемо бути зовсім певні, а іменно, що коли Німеччина посадить в Києві короля, вона не позволить, щоби він панував і над Москвою. Монархи-суперники, які жиють в незгоді, їй ліпші на руку.

СЕЛЯНИ В ПОЛТАВЩИНІ СТАВЛЯТЬ ОРУЖНИЙ ОПІР.

Для здавленя заворушень Німці уживають гармат.

МОСКВА, 23. мая. — Опозиція зі сторони українських селян проти Німців і Москалів, які спомагають центральні державам, поширюєть ся скоро щораз дальше.

Селяни палять ліси, нищать будинки і ставлять инші перешкоди роботі німецьких банд, які роблять зусиля, щоби средства поживи захопити у свої руки. Німці були приневолені вислати додатково в Полтавщину війска, де заворушеня прибрали найбільше грізний характер.

Селяни зорґанізували великі відділи, зоружені в карабіни і машинові кріси. Німці уживають до здавленя заворушень гармат.

Німецький кореспондент про положене на Україні.

ЛОНДОН, 27. мая. — Одержані числа німецької часописи „Берлінер Таґеблят-у" подають телеграми кореспондента з Києва, Ледерера.

Ледерер пише між иншим отсе:

„На нещасте нове українське правительство є приневолене постійно взивати німецькі війска на поміч в цїли удержаня ладу. Незвичайно болючою річею є дивити ся, як німецькі жовніри мусять щораз розганяти збори, патролювати улиці з наїженими баґнетами і переводити арештованя.

„Нема сумніву, що того рода ситуація, коли вона потриває через довший час, мусить вплинути на настрій населеня в спосіб дуже некорисний для Німеччини, а також буде мати шкідливий вплив на уложене відносин між Німеччиною і полудневою Росією в будучности. А що дальше, годі припускати, щоби така ситуація не викликала тертя між німецьким військом і населенем, а всяд за тим між українським правительством і німецькими властями".

Кореспондент пише дальше, що було би великою помилкою вірити в те, що полуднева Росія може бути на стало відлучена від Росії чи під зглядом політичним, чи економічним.

Німеччина не доставляє Україні приобіцяних товарів.

МОСКВА, 21. мая. — **Обітниці Німеччини, яка зобовязала ся післати Україні і иншим занятим землям ріжні фабричні товари, доси є несповнені.**

Господарських нарядів доставила Німеччина лише в обмеженій скількости і то лише деяким околицям під услівем, що велика часть збору буде віддана Німеччині.

Товарів ткацьких, скіряних і ґумових Німеччина не доставляє. Противно, Німеччина купує всякого рода одіж і скіри, навіть у Москві, і вивозить домів. Переважну часть товарів, які привозить Німеччина, становлять фотоґрафічні прибори, малі зеркальця, ножики і инші дрібнички.

Невдоволене в занятих Німцями околицях є велике з причини тяжких реквізицій средств поживи, в заміну яких люди не дістають приобіцяної одіжи, обуви і господарських нарядів.

Російські купці, які ожидали з Німеччини транспортів потрібних товарів, переконали ся, що їх обманено, та що запевненя Німців, що вони мають на складах великі засоби товарів, є неправдиві.

Большевицькі зьвірства на Україні.

РИМ, 27. мая. — Телеграми з Одеси доносять, що страшні зьвірства большевицьких товаришів на Україні є неймовірні.

Вони не лише знищили всі великі двори враз зі всім, що в них було, між иншим богато бібліотек з дорогоцінними манускриптами, але також вибирали спосіб убиваня своїх жертв. Найбільше улюбленим способом було прибиване жертви на два дерева, праву руку і ногу на одно дерево, а ліву руку і ногу на друге дерево.

Ковалевський забрав фонд в сумі 5 міліонів рублів.

АМСТЕРДАМ, 27. мая. — Німецька часопись „Берлінер Таґеблят" подає за київськими часописями вістку, що Ковалевський, міністер хліборобства в українськім кабінеті, який недавно зістав повалений, забрав зі собою 5 міліонів рублів.

В РОСІЇ:

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Можливість страшної протиреволюції.

РИМ, 27. мая. — Польська краківська часопись „Час" доносить, що в австрійських політичних кругах припускають **можливість нової революції в Росії. Великий брак средств поживи буде причиною нових заворушень.**

Згадана часопись доносить, **що Росія не має стільки збіжа, щоби виживити своє власне населенє до найблизших жнив, навіть тоді, коли би ще більше обнизено порції. Заходить обава, що революція, звернена**

(Продовжене на стор. 4-тій).

НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

НОВИЙ НАСТУП НІМЕЦЬКИХ ВІЙСК.

Німці розпочали наступ на 40-милевім фронті між Соасон і Ремс.

ЛОНДОН, 27. мая. — Анґлійський урядовий звіт звучить:

„О год. 3.30 досьвіта німецькі війска перевели сильний наступ проти анґлійських дивізий на боевім фронті в околиці Бері-о-Бак.

„Рівночасно перевів неприятель сильний наступ на праве крило французьких дивізий коло Шмен-де-Дам.

„При наступі уживав неприятель тенків. Перед наступом піхоти відбуло ся сильне бомбардоване при помочи ґазових бомб.

„На нашім правім крилі наші війска удержали ся на своїх становищах. Зате на лівім крилі неприятелеви вдало ся по завзятій боротьбі змусити наші війска до відвороту. Наші війска уступили на приготовані становища другої лінії".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ДІЙШЛИ ДО РІКИ ЕН.

БЕРЛІН, 27. мая. — Німецький урядовий звіт звучить:

„На полудне від Ляон розпочала ся досьвіта битва о посіданє Шмен-де-Дам, Війска наслідника престола взяли приступом кряж і зводять тепер битву над рікою Ен".

ВІЙСКА АЛІЯНТІВ ПЕРЕВОДЯТЬ ВІДВОРОТ ПІСЛЯ ПЛЯНІВ.

Неприятелеви не вдало ся переломити боевого фронту.

ЛОНДОН, 28. мая. — Анґлійський рапорт звучить:

„Через цілий вчерашний день наступ неприятеля над рікою Ен не уставав. На сім цілім боевім фронті відбуваеть ся завзятий бій.

„На нашім правім крилі 21. дивізія в злуці з нашими союзниками через цілий день відбивала напади неприятеля. В центрі і на лівім крилі анґлійського фронту 8., 50. і 25. дивізії держали ся до пізна на другій боевій лінії.

„Вечером однак Німцям удало ся переправити війска через ріку Ен і наші війска були приневолені подати ся назад.

„Неприятель розпочав з цілою силою новий наступ на цілім фронті здовж ріки Ен".

ЗАВЗЯТА БИТВА В ОКОЛИЦІ МІСТА ФІСМ.

Німці взяли доси 15.000 полонених.

БЕРЛІН, 28. мая. — Німецький рапорт звучить:

Денний рапорт: Наступ війск німецького наслідника престола на полудне від Ляон переведений з цілковитим успіхом. Наші війска зовсім побили французькі і анґлійські дивізії, які були на сім фронті.

Армія ґен. Бема здобула кряж Шмен-де-Дам приступом.

По страшнім бомбардованю наша піхота переправила ся досьвіта через ріку Елет і вдерла ся в окопи першої неприятельської лінії. Наступ був для неприятеля несподіванкою і першу лінію здобуто майже без опору.

В полудне наші війска дійшли до ріки Ен. Пополудни наступ тривав дальше.

Між Бері-о-Брак і Брімон наші війска переправили ся через ріку Ен і війшли на терен, який від 1914 р. не був діткнений війною.

Між місцевостями Велі і Боріс наші війска заняли горбки на північ від ріки Весль.

Армія ґен. Бельова виперла неприятеля зі сильно укріплених становищ поза канал Ен-Марн і на західнім березі каналу заняла приступом місцевости Кормісі, Корой і Льоавр.

Дотепер зголошено 15.000 полонених.

Нічний рапорт: Наші війска зводять тепер бій над рікою Весль між Соасон і Ремс та переправили ся по обох сторонах місцевости Фісм на полудневий берег ріки.

Наступ наших війск через ріку Ен триває дальше. Наші вчерашні успіхи значно побільшили ся.

300.000 Німців бере участь в наступі.

З ФРАНЦУСЬКОЮ АРМІЄЮ У ФРАНЦІЇ, 28. мая. — **Що найменьше 25 німецьких дивізий (300.000) бере участь у теперішнім наступі між Соасон і Ремс.**

Французькі і анґлійські війска, які на сім фронті були в невеликій скількости, були приневолені уступити назад.

Не числячи чисельної переваги, до успіху неприятеля причинили ся чимало тенки і ґазові бомби. Війска аліянтів були приневолені звести боротьбу з неприятелем десять разів сильнійшим. Сей наступ був переведений з такою скоростию, як ніколи від початку війни. Годі було його здержати, бо густі лави неприятельських війск слідували одна за другою.

Ґен. Фош посилає на поміч резерви.

Західне крило армії позістало на своїх становищах. **Резерви ґен. Фоша спішать на загрожені місця боевого фронту.**

Відворот французьких і анґлійських війск переведений в цілковитім порядку. Матеріяли, які не можна було забрати зі собою, знищено. Генеральний штаб має повне довірє щодо успішного висліду битви.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

JOSEPH STETKEWICZ, Chief editor.
NICHOLAS D. WELYCHKO, Assistant editor.

ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.00	на рік	$3.00
6 months	$1.75	на пів року	$1.75
3 months	$1.00	на 3 місяці	$1.00
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$3.50	на рік	$3.50
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
Single copy 3 cents.		Поодиноке число 3 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Число телефону 498 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

На віча і збори!

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

Вісти з України прикрі і тривожні.

Тепер вже не ходить о те, чи Україна буде з другими народами у спілці чи буде самостійною, але о свободу українського народу.

Тепер вже свобода українського народу є поважно загрожена. Німеччина, яка взяла Україну під свою владу, зовсім не числить ся з волею народу українського, а вяжеть ся з тайними і темними силами на Україні і в Московщині та приготовляє з ними пляни, як обмотати і поневолити оба ті краї, аби тягнути з них зиски для німецької держави.

Вісти з Европи говорять, що німецькі правителі на Україні входять в порозуміня з московськими чорносотенними елементами, приклонниками царату, котрі хотіли би привернути царат на Україні і в Московщині і вкінци обі держави знова злучити під скиптром неволі.

Нема сумніву, що німецькі монархісти не хотять мати на сході сусідами — републики, а ще до того таку крайно соціялістичну як московська. Отже се певна річ, що вони стремлять до скасованя републиканського устрою в Московщині, на Україні і на Сибіри. Також певна річ, що німецькі монархісти не зважати-муть на потреби і на волю народів тих країв, але тільки і єдино на свою силу і на свої інтереси. Як їх сила зможе завести монархію, хоч би і царську в тих краях, а інтереси будуть сього вимагати, то вони се зроблять в можливо як найкоротшім часі.

Німеччині наручнійше, аби Україна і Московщина, хоч би були монархіями і то з пануючими з німецького роду, — були окремими державами, бо лекше панувати над двома, як можна їх взаїмно посварити, одінак як би Німеччина вспіла взяти оба краї під свою повну економічну і військову контролю і зависимість, то вона не завагаєть ся їх наново злучити і Україну знова віддати в неволю.

* * *

Сей замах на вольности народу українського, московського і инших народів давної Росії улекшили большевики внутрішними боротьбами з ріжними народами.

Але нині не пора шукати виновників, а пора станути до оборони загрожених вольностий освободжених революцією давних народів Росії.

Нині найвисша пора особливо Українцям станути в обороні потоптаних вольностий рідного краю.

Від довшого часу уже вороги шматують вольности українського народу.

Се, що здобув нарід український по столітях неволі і терпіня, — його довго закуту сьвяту волю нині німецькі монархісти хотять знищити при помочи баґнетів.

Український нарід хоч є тепер під баґнетами прусацтва, протестує проти замаху не лише словами, але й ділом. Українські селяни палять своє добро; палять збіже і ліси, аби виявити перед ворогом свій протест та аби не дати йому того добра за неволю, яку несе українському народови.

Наші братя в Галичині і на Буковині певно також протестують проти прусацьких замахів на молодій українській державі.

Тільки Українці в Америці — в Злучених Державах і в Канаді — сидять тихо, начеб то волю граблено не в їх рідного народу і начеб то вороги напосілись знищити не їх рідний край.

Українці в Америці під теперішну пору мають найліпшу змогу запротестувати проти прусацьких замахів на вольности української народної републики і їх голос міг би нині рознестись по цілім сьвіті. Він доніс би ся і до Києва і до Львова і наші братя знали би, що доля української републики є близна серцю американських Українців.

* * *

Але що-ж! Серед Українців на американській землі заклята мовчанка.

Лише часописи стали в обороні прав України, а загал мовчить!...

Ніхто не скликує віч, зборів; нівідки жадного протесту!

Чому така мовчанка?

Таж український нарід в Америці — се одна з найсьвідомійших частин української нації, яка чейже повинна як слід розуміти теперішну хвилю, в якій може пропасти здобута воля рідного краю!

Чи історія має записати, що тоді, коли важила ся доля України, а вона була безборонна, розоружена ворогом, її сини, що були на волі, придивляли ся сьому спокійно, без найменьшого протесту, не сказавши свого слова перед культурним сьвітом?!!

* * *

Нині, в таку прикру і тривожну хвилю для українського народу — наш загал в Америці повинен забути всі свої домашні ріжниці, а сейчас взяти ся спільно до діла.

Повинен скликати зїзди, віча, збори і грімко протестувати проти тих насильств, яких доконують вороги України на нашім народі.

Нехай той голос почують вороги української народної републики — в Берліні, у Відни і в Будапешті; нехай почують наші братя в Києві, у Львові і в Чернівцях і нехай почують їх ті народи, що стоять за свободу других, а передівсім нарід американської републики!

Тож кличемо:

До праці! До діла, американські Українці!

Скликуйте зїзди, віча, збори — для протесту проти поневолюваня українського народу і для маніфестації єдности нації української без огляду на державні границі, які ділять її синів.

Пора брати ся до діла!

З України приходять все нові, хоч і короткі, нові, та щораз більше тривожні вісти. Німецький тиран рабує українського мужика з послідного куска хліба, з послідного зеренця українського збіжа. В Києві тевтонські варвари розігнали баґнетами двайцять тисяч українських мужиків, які зїхали ся на раду. Самозванчий гетьман Скоропадський, вибраний дідичами, серед мужиків не має симпатії. На цілій Україні нарід стогне під брутальною лапою кайзеризму. Тисячі стоять перед страшним маревом голодової смерти. Села і міста стоять в огни.

Та ще лишила ся зброя в руках українського мужицтва. І тепер на українській землі іде великий бій, бій проти нового тирана, проти нового поневоленя, проти нових освободителів.

Гей, брате український іміґранте в Америці! на українській землі кровава розправа. На українській землі ллєть ся ріками українська кров. Рідну землю тратують дикі полчища ґерманських Гунів, ріжуть наших братів, пьюндрують українські села, безчестять українське жіноцтво, вбивають українські діти! І крадуть, і рабують все, що під руку попаде.

Гей, український пароде в Америці! Обізви ся! Твої братя гинуть тисячами в чесній боротьбі за волю, за незалежну Україну! А хліб закопують в землю, або палять на огни, щоб лиш не дати його в руки німецьким тиранам, ворогам свободи, ворогам демократії, ворогам цивілізації, ворогам цілого сьвіта, цілого людства, ворогам Бога. І на цілій українській землі кров! І руїна! І пожар! І над Україною нависли нові, чорні хмари неволі!

На карті Европи нова Бельґія, доптана ногами берлінського тирана!

А ми — що робимо?

Поляки зорґанізували леґіон добровольців, які підуть бороти ся за Польщу. Жиди готують ся відбудувати жидівську державу. Литовці орґанізують ся і кличуть цілий сьвіт, або боронив їх нарід перед ґерманським поневоленєм. Айриші перед цілим сьвітом кричать про свої кривди і домагають ся справедливости.

Се все діє ть ся на наших очах. А ми сидимо з заложеними руками, бездільно, покірно, мовчки.

Цілий сьвіт говорить про нашу кривду, а ми самі мовчимо. Мовчимо, бо ми ще не отрясли ся з рабства. Ми несьміді. В нас нема відваги. Ми покірні. Ми не віримо у власні сили. Ми навчені сподівати ся чужої ласки. Ми навчені жебрати о свободу. — Се рабство.

Отрясім ся з сего ганебного рабства! Станьмо сьміло, гордо, відважно до діла. Наша віра, наша надія, наша сила в нас самих, в нашій єдности. Чужа ласка не гріє. Вижебрана воля — не воля. Волю треба здобути в бою, окупити жертвами, осьвятити кровю. Се для нас одинока дорога. Як сею дорогою не підемо, то й сліду по нас не стане.

Тепер вже треба залишити всякі пусті балачки про наш патріотизм; треба приступити до діла!

Роботою мусить хтось кермувати; мусить хтось надати напрям.

Отже, Українська Радо, до діла! І то негайно! Я не думаю ображувати членів Української Ради, бо дійсно нема защо. Українська Рада богато зробила. Але тепер вже досить вакацій!

Українській іміґрації в Америці треба проводу, розумного, чесного, доброго. Українському народови в Америці треба віч, зборів, нарад. Українському народови на Україні треба спішити з помочию матеріяльною, моральною; треба може буде вислати людий там у рідний край — чи то з доброю радою, чи то з оружем в руках. Другі народи шлють депутації до Вашінґтону, дістають поміч від правительства Злучених Держав.

Українська Радо! Перед Тобою обовязки, праця, провід народу. Українська Рада мусить се все виконати!

Українська Рада повинна сейчас скликати засїданє і знова взяти ся до праці!

* * *

Не зашкодить, як приблизно обчислимо наші сили. Перед кождим ділом треба здати собі справу, що ми можемо, а чого не можемо зробити. Перед кождою боротьбою обчислюємо наші сили, щоби знати хто вийде побідником: ми, чи ворог.

Є нас Українців в Злучених Державах, скажім, один міліон. В Канаді також яких 500 тисяч. Кождий Українець може дати одного доляра. Бо на всяку роботу треба гроша. Дехто не дасть. Дехто може дати більше ніж доляра. Треба дати. Можна зібрати один міліон долярів. Се був би наш зелізний фонд. Фонд на поміч Україні. Фонд на боротьбу за незалежність України.

Ми могли би поставити армію, невелику — скажім двайцять тисяч людий. Бо чи можна припускати, що знайшлиб ся між нами такі нікчемні раби, щоб не пішили до бою за рідний край, за його істнованє, за його свободу? Двайцять тисяч людий, які йдуть у бій, запалені любовю до рідного краю, які знають, що се неволя, а що воля, — таких двайцять тисяч на сучасні обставини на Україні може много зробити.

Тому порадним булоб, аби до діла взяла ся Січова Орґанізація рука в руку з Українською Радою.

Дехто скаже, що се неможливо перевести в діло. Але я скажу, що се можливо, коби лиш була охота та добра воля, та дійсний патріотизм.

З таким проєктом Українській Раді треба би вдати ся до правительства Злучених Держав. А звідтам прийшла би поміч і заохота.

Така мілітарна орґанізація мала би для України далеко більше значінє ніж нещасливі Січові Стрільці.

Наша справа звязана зі справою Вільної Америки, що посьвячує всі сили для боротьби за демократію цілого сьвіта. Америка і її свобідний нарід не відмовлять нам помочи.

А мають іти на нашу землю Японці, щоби прогнати німецьку орду, то чому нам не йти?

Коли Японці підуть на Україну, то не знати, чи доведеть ся нам вернути там колинебудь...

А впрочім, в нас є якісь обовязки супроти України. Чи сповнимо їх? Від сего буде залежати наше „бути або не бути".

* * *

Серед нас всюди нарікане, розчароване, упадок духа. З сего нічого не вийде. Треба діл!

Тож берім ся до діла безпроволочно. Зробити можемо богато. А як усего не виконаємо, то бодай вчасти причинимо ся для добра України. Але не плачем, не нарікан ем, а роботою, самопосьвятою, боротьбою.

Іван Гундяк.

Д. Донцов про небезпеку для України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917).

В 38. числі „Нової Ради" звісний публіцист, Д. Донцов, помістив статю, в котрій не заслонює великих трудностий в сконсолідованю і зорґанізованю нової держави і дає осторогу, що коли Українці не потрафлять скоро зібрати ся разом і витворити державну власть, то така держава буде для Німеччини без вартости. В такім случаю наступить або постійна окупація австро-німецька, або може зворот України Росії.

Один з найважнійших уступів його виводів звучить:

„Коли зможемо сконсолідувати ся, творячи сильне тіло державне, будемо мати в Німеччині найщирійшого союзника. Колиж не потрафимо, коли на Україні замісць осердка політичної волі повстане порожний простір, то наслідки сього будуть необчислимі. Природа є як порожнеча і коли така порожнеча повстане на Україні, вона безпроволочно буде заповнена будьто від заходу, будьто від сходу, або від півночи. Говорю конкретно: прийде або (в найліпшим случаю) до австро-німецької окупації з якимись манекінами, або — Росія нас зїсть. Найбільшим нещастем було би, коли би обскубаний російський орел розпростер свої крила над Україною в тій або иншій формі. І коли би за таку ціну центральні держави могли окупити загальний мир, мир з Францією і Анґлією, або приязнь в наново сконсолідованій Росії — треба сумнівати ся, чи вони завагали би ся такий крок зробити. Перехід до давної орієнтації дав би ся лекше перевести ніж перехід до нової".

* * *

П. Дмитро Донцов — се звісний спосібний молодий український політик. Підчас війни він пробував в Берліні, де обзнакомлював німецький політичний сьвіт зі справою українською і польськими плянами, а рівночасно студіював політичні пляни німецької держави, зглядно ріжних тамошних партій, у відношеню до народів східної Европи. Длятого п. Донцов безперечно добре знає ті пляни і його слова треба брати поважно.

Його осторога в київській часописи „Новій Раді" була поміщена в лютім сього року, можливо, що ще перед заключенем берестейського мира і перед большевицьким нападом на Київ, або вже аж по усуненю большевицької ватаги.

Се, що п. Донцов говорить про пляни Німеччини супроти України — він певно говорить на підставі знаня відносин, а може і добрих інформацій про ті пляни.

П. Донцов казав, що **Німеччина готова або узяти Україну під німецько-австрійську окупацію, або віддати її Московщині, коли би вона як давнійше або і ще більше пійшла на службу Німеччині** (давна німецька орієнтація — се згода з Росією за ціну економічного і політичного використуваня її і контрольованя навіть її внутрішних справ).

Се, що п. Донцов писав, тепер справджуєть ся.

Німеччина вже властиво узяла Україну під німецько-австрійську окупацію, а тепер, як останні вісти вказують, вона готова би Україну знова злучити з Московщиною, як би така наново злучена держава приняла над собою німецьку зверхність.

Отже, як видно, п. Донцов або предвидів або знав пляни Німеччини супроти України.

Длятого він взивав український загал, аби скоро узяв ся до створеня сильної державної орґанізації, яка могла би вести українську народну републику.

Відповідна сила, особливо сила військова, могла охоронити українську републику перед німецьким замахом, однак така сила не була на руку Німеччині, бо вона-ж сама хотіла на Україні господарити і тому Німеччина не допустила до створеня такої сили і завчасу сама захопила власть на Україні у свої руки, аби тепер поступити з нею по свому, після своїх власних інтересів.

Гадаємо, що п. Донцов сам не вірив у те, як казав, що Україна могла би мати приятеля в Берліні, але можливо, що на його гадку тодішна хвиля вимагала се сказати, а впрочім і конечність спонукала Україну глядати союза в Берліні, хоч власна сила, за якою стояв п. Донцов, могла охоронити Україну перед замахом тих мнимих союзників на її волю.

Німецькі державні правителі знають лише такий союз, який рівнаєть ся економічній і політичній неволі союзника.

Такого „доброго союзника" має в Берліні Австро-Угорщина і такогосамого може мати Україна.

Длятого ми признаємо рацію словам остороги п. Донцова, а саме, що Німеччина може принести неволю Україні, і розуміємо її за того „доброго союзника" власне в такім значіню, як вона сама се розуміє і як се доказує своїми злочинними ділами.

Гадаємо, що і п. Донцов про того „союзника з Берліна" сьогодня сказав би вже отверто і зовсім инакше в „Новій Раді", як би тільки німецька цензура в Києві на се позволила.

КОЛИ КОМУ ТЯЖКО намовити несьвідомого Українця до читаня своєї газети, то се не повинно знеохочувати чесних Українців від дальшої аґітації. А от редактори не знеохочують ся писати, хоч часто за їх працю їх ще й лають. Спільна праця всіх людий доброї волі мусить колись увінчати ся успіхом. Тому намовляйте кождого до передплати на „Свободу".

Українська католицька церква у Злучених Державах.

Під сю пору у Злучених Державах є 154 грецько-католицьких сьвящеників, які належать під юрисдикцію двох адміністраторів, іменованих по смерти першого українського епископа для Злучених Держав, Стефана Сотера Ортинського, управляти ділами грецько-католицької церкви аж до часу, коли буде заіменований другий епископ. Адміністратором для Галичан є Впр. о. Петро Понятишин, а для Угрорусинів є Впр. о. Гаврило Мартяк. Під юрисдикцію о. П. Понятишина належить 92 сьвященики, а під юрисдикцію о. Г. Мартяка — 62. Із 92, які належать під юрисдикцію о. П. Понятишина, 84 є з Галичини, один з Київщини, один з Хорватії, а шість з Угорщини. Сьвященики з Галичини є отсі: Лука Білянський, Евген Бартіш, Йосиф Берпацький, Лев Чапельський, Дмитро Хомяк, Мирон Данилович, Володимир Держирука, Василь Добушовський, Дмитро Добротвор, Іван Дорогович, Володимир Довгович, Нестор Дмитрів, Теодор Двуліт, Йосиф Держирука, Іван Думич, Іван Дорожинський, Іван Фекула, Михайло Ґурянський, Василь Гривнак, Андрій Іванишин, Андрій Камінський, Михайло Кузів, Максим Кінаш, Володимир Копичак, Володимир Коритовський, Константин Курило, Йосиф Курило, Іван Кутський, Денис Кульматицький, Філемон Кисільовський, Володимир Лотович, Антін Лотович, Лев Левицький, Михайло Лисяк, Стефан Малапяк, Василь Маньовський, Василь Меренків, Володимир Обушкевич, Теофан Обушкевич, Михайло Олексів, Іван Ортинський, Захар Орун, Іван Остап, Олекса Павляк, Михайло Паздрій, Йосиф Пелехович, Олекса Пеленський, Кирило Пирожок, др. Іван Перепелиця, Володимир Петрівський, Микола Підгорецький, Петро Понятишин (адміністратор), Михайло Продан, Олекса Пристай, Олекса Пик, Олекса Ротко, Іван Рубинович, Нікон Романюк, Петро Середа, Іван Шуковський, Михайло Скроцький, Володимир Сполітакевич, Володимир Стех, Василь Стецюк, Антін Строцький, Микола Струтинський, Андрій Симко, Евстахій Сидоряк, Філемон Тарнавський, Іван Теодорович, Василь Турула, Антін Уляницький, Володимир Уляницький, Олекса Улицький, Тимко Василевич, Іван Велигорський, Роман Волинець, Стефан Ващишин, Петро Єзерський, Роман Залітач, Василь Жолдак, Іван Захарко, Василь Зацерковний; з Київщини: Іван Волощук; з Хорватії: Еміль Ранилович; з Угорщини: Михайло Лукавський, Валентин Балог, Михайло Балог, Йосиф Ковальчик, Віктор Ковалицький, Іван Лукач. Чотири останні є на парохіях, котрих парохіяни говорять по мадярськи. — Крім того є пятьох кандидатів богословія: Іван Гундяк, Роман Качмарський, Стефан Склепкович, Андрій Рудакевич, Іван Федаш. Доси науку вони побирали в „Сайнт Мери" колеґії в Балтимор, Мериленд, а від слідуючого шкільного року будуть перенесені до „Сіттон Гол" колеґії в Савт Орендж, Ню Джерзи. — Галицьких церков є 135, з чого 88 мають своїх сьвящеників, а прочі є так-званими дочерними церквами, без своїх сьвящеників. Маєток всіх церков можна обчисляти що найменьше на 1,000.000 долярів. Майже кожда церква має свою школу, а в усіх тих школах учить ся понад 400.000 українських дітий.

Що бачив американський кореспондент на Україні.

Українські женщини.

Маю на гадці провідницю женщин Українок, визначну робітницю для української справи робітничих мас, яку можна порівнати з Верою Фіґнер, але якої доля була ласкавійшою. А сею Українкою є пані Зофія Русова, учителька; повна відваги, завзятя і віри в красшу будучність, якої важка рука переслідувань не тільки не замучила, але зробила ще сильнійшою.

Вона була на учительській конвенції, на зборах комітету, тут, там, всюди, і з якою так тяжко було здибатись, як з премієром міністрів.

Я шукав за нею по київських горах кілька днів, коли вона перелітала з одного місця на друге, аж вкінци стрінув ся з нею одного дощевого ранку в її домі, коли вона ледви скінчила пити каву. Її мешкане складало ся з одної чи двох кімнат. Матеріяльні вигоди, або прикраси посьвячено для справи, як звичайно в часї революції, а порозкидані кругом папери, книжки і т. п. сьвідчили лише, що тут жиють інтелектуальні цигани (значить вандрівники).

Колишучи ся на софі, над якою висів портрет її чоловіка, вбраний в похоронний вінок (вона вдова), Русова говорила по анґлійськи около пів години, або і більше, та коли лишало ся до говореня ще чимало, закликала молоду учительку літератури, що прибула недавно з мальовничого Каменця Подільського, де я перед двома тижнями також перебував.

Ся учителька говорила по французьки (по анґлійськи не вміла), але з таким житєм, з таким захватом, так всесторонно, річево і сьміло, немов би знала мене цілі літа. Для них обох Україна була чимсь близким, рідним і було видно, що про незавизимість України вони мріяли не політичними фразами, але під сим вони розуміли загальне здійснене тих своїх найкрасших бажань, які від давна жили в їх душах.

Вікна були отворені і через них разом з мракою чуло ся запах мокрого листя і трави — теплий, вогкий подих українського літа. Вона оповідала, як була арештована за те, що мала Робінзона Крузо і діточі казки про лиса по українськи і як її відома неодна вязниця. Коли російська поліція довідала ся, що вона говорить до дітий по українськи, її знов зачали уважати „неблаґонадьожною", а скоро хто там попаде в неласку, до арешту зже близко. Я питав, чи її засилали на Сибір, на що вона відповіла: „Ще ні, але дуже можливо, що заслалиб мене тепер".

День малих народів.

Вони сьміяли ся з Родзянка, як ніби „Малороса", який думає, що він зліплений з ліпшої глини і що нарід треба тримати на долі; а також з Терещенка, якого імя має також українське закінчене „енко", але якого Україна зовсім не обходить, хоч він і з Києва. З огірченем висловлювали ся і проти Керенського, який з початку ставив ся до України прихильно, але скоро прийшов до власти, так охолов і тепер нагадує зраду за 30 срібняків. Вони оповідали про поезії Шевченка і його заслане та про композиції Лисенка. Я думаю, що се той, якому не дали місця в консерваторії тому, що він був Українцем. А хоч він був одарений талaном, мусів давати звичайні лекції на фортепяні, щоби заробити собі на жите. Крім того розказували деякі анекдоти і випадки, які можуть бути правдиві, або ні — як московських учителів пускали з фронту, коли українські мусїли воювати, або як телеґрами вислані до Української Центральної Ради йшли кілька днів довше ніж звичайні повідомленя, і т.п.

Русова добула записник і оповіла про свою подорож до полудневої Франції десь перед 20 літами, через Одесу і Марсилію, і про конвенцію, на якій була в Провансї. Тоді Українці, відчуваючи, що їх положене таке, як французьких Провансальців, прислали їм на конвенцію привіт від „дніпрових степів і Полтави", де оповідали також, як „Москалі висьмівають нашу мову, яко простацьке нарічє, добре тільки для темних селян, яким висших думок і почувань виражувати не можна. Вони заказують нам нею говорити і засуджують наших поетів до мовчаня"...

Русова показала се, а також звіти бесід в часописях, фотографії і богато дечого иншого інтересного.

Тут Русова вийшла і вже учителька з Каменця говорила сама. Вона висловила думку, що пора великих народів минає і ті червоні і зелені латки на мапі (якими позначені ріжні краї), хоч якими незмінними виглядають, однакож які вони часто брехливі і без значіня — і що тому сьвіт на будуче буде складати ся з богато малих народів.

„Всї ті малі рухи припинють ся — казала вона — і вам здаєть ся, що вони гинуть. Однакож вони своїм змістом такі, що убити їх не можна. Вони вертають ся знов і знов і вискакують несподівано, коли того найменьше можна сподівати ся".

Дійсна Україна.

Вона говорила, як Малороси люблять музику, як селяни завсїди співають при роботї — як український селянин, орючи поле, співає, ступаючи поволи за волами. І пісні їх дуже мельодійні, повні живої краси. Тесаме видно і в їх одягах і мешканях — що не є такі брудні і грубі, як московські на півночи.

Та се бачимо навіть в місті в тім часї. Видно тут всюди богато дівчат в народних одягах — і то не всї з них селянки — широкі білі рукави червоним повишивані, а на грудях коралї. Здаєть ся, що їх улюбленими барвами є темночервона і сина, пурпурова і золота—барви, що нагадують проміні сонця і помнятий виноград. Україна могла би бути (хоч не є) стороною виноградників.

А коли вона говорила з таким захватом о тім, якими Українці були і якими сподівають ся бути; коли рівночасно через вікно доходив вогкий, теплий запах листя і трави — все те здавало ся дійсним і певним. Се був час, коли я знайшов Україну.

Здаєть ся, що се все є тим матеріялом, який творить Україну, і одним з тих елементів, що спонукують до самостійности. Не можна казати, що всї Українці є нельояльні, або що цїла справа не має змісту. Найбільше Українців, з якими я говорив, не були більше нельояльні, як молодий провансальський поет, який, побачивши, що його стара мати не розуміє його французьких віршів, завзяв ся плекати провансальський діялект і ним виражати свої думки та почуваня.

Рівночасно українська справа ріжнить ся від фінляндської. Фінляндія є завойована і незасимільована країна — се видно, як тільки переїхати границю. Ріжниця між північною Росією і Малоросією є більше ріжницею між північчю і полуднем — між Парижем і Провансом, між Новою Анґлією і Люізіяною.

Будучність Росії.

Я говорю розумієть ся так, як би я вірив, що Росія має піднести ся зі свого занепаду. Хоч я бачу квестії, які можуть скорше чи пізнійше спричинити нові клопоти. Таким є Чорне море і Дарданелї, а туди Росії потрібний вихід у сьвіт. Ось тут вяжеть ся українське питане. Коли би мрії „від Карпат до Кавказу" сповнили ся, тоді европейска Росія була би замурована та відсунена далеко на північ і ограничалаб ся до простору кількохсот миль поза Москву.

Але ми не можемо згодити ся з тим, щоби Росія, в її старих границях перестала істнувати.

Таке писав про Україну й Українців американський кореспондент, що бачив її ще минувшого літа, не припускаючи ще вповні, що самі Москалі примусять ту чудову Україну відорвати ся цїлком від Московщини.

Відозва до всіх Українців в Шікаґо.

Делеґати усіх товариств в Шікаґо рішили одноголосно урядити всенародну українську манїфестацію на „Decoration Day", в четвер, 30. мая. Цїлию її є, щоби прояснити українське становище у теперішній боротьбі за волю людства. Ми вискажемо перед сьвітом, що ми не раби, не наймити цїсарські, а дїти народу, котрий за волю і жите дати готов. Наша манїфестація має бути горячим протестом проти лукавої політики Австро-Угорщини, проти варварської насили Нїмців. Вольними устами на вольній земли ми відгукнемось на поклик братів Славян. Нехай знають, що Шевченкова ідея про славянські взаємини жива поміж нами.

Ми, здавна наскрізь демократичний нарід, у сїй боротьбі із темними силами коронованих розбійників бачимо волю України тільки тоді, коли на місци мілїтарної тиранії до сили прийдуть свобідні народи.

Се послідний бій самовладства. Війна перейшла у фазу, де не йде о інтереси ні Анґлії ні Німеччини, а о долю цілої людскости.

І вже нині нема сумніву, хто побідить. Чимало жертв еще прийдеть ся перетерпіти мабуть, але нема на сьвітї сили, що змогла би людство у боротьбі за волю.

Наша нова вітчина, Злучені Держави, піднялась немов великан! Що днини тисячі ідуть за море. Браві сили вольного краю співаючи йдуть у далекий край ломати кайдани, тюрми розбивати, добути волю для всїх людий. І нашій Україні вони волю несуть. Не лукаву, не хитру, не кайзерську свободу із шибеницями, машиновими ґверами, не з нахолками-гетьманами, не з пожогами, рабунками і мордованем невинних людий, а вільність правдиву — наш слушний час!

Тому крайна пора і нам обізвати ся. Не сидіти нам із заложеними руками, на погорду усім. Пора подумати, яку пайку роботи возьме на себе український нарід. Длятого-то кождий Українець, кожда Українка, без ріжниці, чи належить до якого товариства, чи ні, позабувши на всї приватні і партійні непорозуміня, мусить взяти участь у цїлій сїй нашій манїфестації. Не прийде хиба той, у кого вже завмерло серце, у кого нема ні народного, ні людського чутя.

Порядок маніфестації от-такий:

О годині 12.30 пополудни всі зберуть ся на улици Rice Str., помежи Oakley Blvd. і Robey Str. Начальники походу розмістять товариства і відділи, уставляючи у відповідних прогалинах музику.

Точно о годині 1-шій похід вирушить під проводом кінної і пішої поліції через Oakley Blvd. до Chicago Ave. На перехрестю улиць Chicago Ave. і Robey Str. прилучать ся товариства з Erie Str. Похід піде дальше Chicago Ave. аж до Noble Str., а відси до парку Пулаского на Noble & Blackhawk Str. Тут в публичній гали відбудеть ся всенародне віче. Найвизначнійші славянські патріоти будуть промовляти: від Чехів І. Степіна; від Хорватів др. А. Бянкіні; від Поляків І. Смульскі; від Сербів Р. Паландич; від Словінців А. Зузек. І Литовці пришлють бесідника в особі о. Н. Пакальніса. Українських бесід буде десять.

Поміж бесідами будуть співати хори: Лисенка, Боян і Бандурист. Музика відограє відповідні кусники.

Комітет запросив рівнож 2 визначних Американців, між ними кандидата на сенатора М. МкКорміка.

Не призабули ми нічого, щоби учинити сей день нашим великим святом. Не забудь і ти, шікаґовська Україно, поставити ся на той день громадно, усі як один.

Комітет.

(Примітка від Редакції: Повисшу відозву написано і виcлано з Шікаґо (як сьвідчить почтова стампіля) в четвер, 23. мая, а прийшла вона до Джерзи Сіти в суботу, 25. мая. До нашої редакції принїс її листонош в понедїлок, 27. мая, о годині 11.30 перед полуднем — отже тоді, коли вівтіркове число „Свободи" було вже на машині. З сеї причини ми не могли помістити сеї відозви скорше як у нинїшнім (четверговім) числі „Свободи", котре, очевидно, не буде в руках наших шікаґовських читачів у призначенім часї, а прийде вже аж по манїфестації. Просимо на будуче з такими справами поспішити ся, бо інакше все вийде запізно).

В кождій українській хаті повинна находитись часопись „Свобода".

ВОЄННІ ВІСТИ.

(Продовжене зі стор. 1-шої).

проти большевиків, буде найстрашнійшою зі всіх подій в Росії.

Вісти з Петрограду доносять, що маси склонні до заворушень, бо не мають вигляду на поліпшене, а рівночасно велика часть мешканців ожидає приходу Німців, щоби положити конець заворушеням.

Німці шукають кандидата на царський престол в Росії.

ЛОНДОН, 27. мая. — Петроґрадський кореспондент часописи „Дейли Експрес" доносить:

„З німецького жерела доходять вісти, що у відвічальних німецьких кругах укладаєть ся пляни в ціли **приверненя монархістичного устрою в Росії.** Однак ніхто з Романових не може засісти на престолі. Між новими кандидатами на нового російського царя згадуєть ся часто імя великого князя Мекленбурґ-Шверинського, якого мати, велика княжна Анастазія Михайловна, тішить ся довірєм цісаря і його родини".

Якутська область проголосила незавнсимість.

МОСКВА, 27. мая. — Якутська область в північно-східній части Сибіри проголосила свою независимість від російської федеративної савєтської републики.

На Кавказі.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецькі кораблі в Новоросійську.

ЛОНДОН, 27. мая. — Вісти з Москви доносять, **що німецькі літаки появили ся над містом Новоросійськом та що німецькі підводні лодки війшли до пристани.**

Закавкаське правительство відмовило недавно тому жаданю Туреччини, яка домагала ся, щоби відступити їй місто Новоросійск. Від того часу мирова конференція між Туреччиною і Закавказєм станула у мертвій точці.

(Новоросійск лежить в чорноморській области на Кавказі у віддаленю 320 миль на північ від Батум. Оба сі міста є найголовнійшими кавкаськими пристанями над Чорним морем і є головними центрами, відки відходять транспорти нафти. У Новоросійську має находити ся часть російської чорноморської фльоти, яка утікла зі Севастополя).

Німецький амбасадор посередником в переговарх зі закавською державою.

ЛОНДОН, 27. мая. — Бездротна російська урядо телеграма доносить:

„Міністер загр. справ, Чічерін, повідомив посла в Берліні, Адольфа Иоффе, що німецький посол в Москві, гр. фон Мірбах, зробив предложене в справі посередництва між російським і закавкаським правительством, на що большевицьке правительство згодило ся".

У Фінляндії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Фінський кабінет уступив.

СТОКГОЛЬМ, 25. мая. — **З причини іменованя бувшого премієра Свінгуфвуда, тимчасовим диктатором Фінляндії кабінет в цілости подав ся до димісії.**

Диктатор Свінгуфвуд поручив членови старо-фінської партії, Паасікі, утворити новий кабінет.

Німецький предетавник візьме участь в російсько-фінських переговорах.

МОСКВА, 24. мая. — Ґр. фон Мірбах, німецький амбасадор в Москві, подав до відома російського правительства, що Фінляндія є готова розпочати з Росією мирові переговори. **Представник Німеччини візьме участь в переговорах.**

Однак фінське правительство диктатора Свінгуфвуда не відповіло доси на російське предложенє в справі полагодженя взаїмних відносин між Росією і Фінляндією.

В Австрії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Чехи домагають ся независимости.

АМСТЕРДАМ, 26. мая. — **Екзекутивний комітет зєдинених католицьких партій в Чехії рішив видати маніфест, в якім будуть жадати конституційної независимости „чеських земель під Габсбурґами",** як се доносить телеґрама з Праги до голяндських часописий.

Австрійське правительство грозить Чехам.

АМСТЕРДАМ, 27. мая. — Яко новий доказ великого напруженя в Чехії може послужити факт, що намісник Чехії загрозив розвязанєм чеських організацій, коли вони щераз відважуть ся вносити протести проти суспендованя чеської часописи „Народні Лісти".

Конґрес австрійських соціялістів.

ЛОНДОН, 26. мая. — **Дня 30. мая відбудеть ся у Відни великий соціялістичний конґрес, в якім візьмуть участь представники з цілої Австрії,** як се доносить телеґрама від „Арбайтер Цайтунґ" до Копенгаґен.

Телеґрама додає, **що такі конґреси скликує соціялістична партія лише в дуже пекучих справах.**

В Німеччині.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Дві німецькі дивізії підняли бунт.

МОСКВА, 25. мая. — **Дві дивізії німецької піхоти в околиці Двинска відмовили послуху, одержавши приказ відійти на французький фронт.**

Баварський князь Леопольд прибув на місце в ціли переведеня слідства. Богато ворохобників повішено, а кількадесять засуджено на досмертну вязницю.

Саксонський князь Ґеорґ кандидатом на литовського короля.

АМСТЕРДАМ, 27. мая. — „Ляйпціґер Цайтунґ" доносить, що німецький цісар і саксонський король згодили ся, щоби саксонський князь Ґеорґ приймив литовський престол, коли за тим заявить ся литовський нарід.

Саксонські соціялісти критикують се рішенє.

Німці розоружують Поляків.

ВАШІНҐТОН, 27. мая. — **Боротьба між польськими леґіонами і німецькими військами в Минщині** (на Білоруси) **триває дальше,** як се доносить російська урядова бездротна телеґрама.

В многих місцях прийшло до битви. Німецькі власти розоружують польські леґіони скоро, о скільки лише можливе.

Володимир Сиротенко.

Пісня.

(З драми „Терновий Вінок").

Ой, тяжко, ой, важко на білому сьвіті
Тому, в кого смуток на серці лежить,
Хто з горя не знає, куди себе діти,
Хто вмерти не може й нездужає жить...

Ой, чим же, ой, чим же себе одурити,
Щоб лекше хоч сльози горячії лить?
Ой, чим тебе, серце, ой, чим напоїти,
Щоб ти перестало так тяжко болїть?...

Як сумно і ночи і дні коротати,
Сховавши у серці розбиту любов!...
Немає у кого поради спитати, —
Надія-ж поманить тай гасне ізнов...

Ню Йорк, 17. мая 1918.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ДОПИСИ.

З NEW YORK, N. Y.

Ставаймо під Січовий прапор!

Коли заглянемо в нашу історію, то знайдемо там згадку про Січ, про Запороже. Запорожська Січ під своїм прапором обороняла віру і права українського народу, ставила час від часу опір турецькій і татарській навалі, котра вдирала ся через Україну в середну Европу. Запорожська Січ боронила також вольности українського народу, ставила опір визискам польських дідичів на Україні, стерегла прав українського народу перед захланною Москвою. Се все належить уже до історії. Не довго зумів український нарід оперти ся перед ворогами—з одного боку Польщі, з другого Московщини, а з третого боку музулманської та бісурманської орди. Заключила Україна договір з Москвою, сподіваючись полекші для себе. Тимчасом сталось инакше: Україну загарбали і поділили між себе Польща і Москва і постепенно зачали нищити українських козаків. Польща скоро упорала ся з українськими козаками, а Москва за цариці Катерини II. до решти знищила і скасувала Січ Запорожську.

Здавало ся, що вже потім не буде і спомину ніякого про Січ, хиба в історії, але всякі зусиля скувати живу душу українського народу зійшли на ніщо. По віках неволі політичної й економічної в українськім народі не вмерла память про минувшину. І хоч український нарід був гноблений і давлений, він таки ніколи не тратив надії на самостійність.

Коли по розборі Польщі часть української землі, то є східна Галичина, дістала ся під панованє Австрії, де по скасованю панщини надано конституцію (хоч лише на папери), всі народи, поселені в межах Австрії, дістали крихітку свободи, між ними і Українці в східній Галичині.

В новійших часах почали Українці орґанізуватись, особливо молодіж, в Січову Орґанізацію, в котрій дуже богато заслуги має др. К. Трильовський, посол до австрійського парляменту. Вже від 1895 року почали на добре рости Січові ряди. Др. К. Трильовський, перший в Галичині Українець, почав підносити давно упавший і віками доптаний Січовий прапор, і на його поклик станула українська молодіж у Галичині під Січовий прапор. І не помогли австрійські баґнети, не помогла і тюрма, не помогли ляцькі переслідуваня і не помогли кацапські доноси. Українська молодіж сьвідомо йшла і присягала перед Січовим прапором вірність і любов Україні і її народови, а коли відбувало ся яке сьвято врученя прапора, то нарід ішов як на велике сьвято, щоби приглянутись урочистости, брати в ній участь. Сходили ся люди зі всіх сторін, зїздили ся Січовики і Соколи, показуючи тим велику солідарність в народнім ділі. Не бракувало там і старців сивоволосих, котрі хотіли приглянути ся цілій церемонії врученя прапора, як молодіж стане під Січовий малиновий прапор, а батько Січовий проводити-ме їм присягу на вірність і любов для України і її народу. Старцям слези радости мов горох по лици котились; плакали старці сивоволосі, котрі чули про колишню Січ з оповіданя, а тепер дочекались на власні очи бачити її бодай перед смертию. І лекше, здавалось, буде їм умирати.

Так постепенно Січовий рух ріс у Галичині, чим раз більше і більше. Українська молодіж приняла клич: **„Здобути, або в дома не бути!"**

Сей Січовий рух переносить ся і тут за море. От хоч би в Ню Йорку. Українська молодіж не з одного села або міста, але еміґранти з цілої Галичини і з російської України зорґанізовані в ґімнастичне товариство Січ. Вже віддавна приготовляють ся вони до врученя Січового прапора і добре приготовані духово. І під теперішну пору, коли зорґанізована молодіж з обох боків кордону стає до праці на поли народнім, се має велике значінє для Українців в Америці.

І станутъ ті молодці дня 14. липня під малиновий прапор і будуть присягати вірність і любов Україні і її народови. Поставлять Січовий прапор побіч вільного американського!

І хто буде на тім сьвяті, сей буде міг побачити все, чого ще за 30 літ нашої еміґрації не бачив. Пожаданим є, щоби вся молодіж українська в Америці станула під Січовий прапор, щоби всі злучили ся разом для добра України і українського народу.

Йосиф Шаровський.

Оригінальна пімста.

Німецький жовнір ляндштурму, прийшовши домів на коротку відпустку з боєвого фронду, не застав своєї жінки в дома. Від сусідів довідав ся, що до неї підчас його неприсутности заходив його власний ляйтнант, та що вони обоє пійшли десь на забаву, а вернуть аж десь пізно в ночи.

Жовнірови як би відняло цілу силу і на вість сего заточив ся як пяний. Він ніколи був би не посудив свою жінку о віроломність. Їх любов була, йому здавалось, непохитною. Ну, але що ляйтнант, то се не простий салдат... І красший може, і ліпше по лисячому вміє до женщини промовити, і запровадить її до першорядної каварні, а відтам до найліпшого, а розумієть ся до найдорозшого театру... Де йому, простому жовнірови, про се думати!

Його огорнув страшенний жаль — не так до жінки, як до ляйтнанта. Жінку не винував, бо знав, що вона свій поступок завдячує жіночій слабости і податливости, але до ляйтнанта почув ненависть. В нім зродила ся в першій хвилі жажда пімсти...

Німецька дисципліна супроти старших стала жовнірови перед очима. Розваживши своє положенє, побачив, що буде безуспішно простому жовнірови шукати справедливости проти свого офіцира, і то ще в часі війни, коли то житє людське майже за ніщо не числить ся, не представляє майже ніякої вартости.

Щоби бодай трохи відімстити ся на злодієви своєї жінки і справити їм обоїм несподіванку, а рівночасно охоронити себе перед карою, не взяв ся за револьвер, або штилєт, але притягнув віз до дому і забрав всі річи, які тільки знаходились в будинку, на віз, лишаючи голі стіни. Все те затягнув на міст і поскидав в ріку, на превелике здивованє глядачів.

Викрикуючи „тепер фальшива кітка мусить шукати за новим приміщенєм і я умиваю руки від неї", жовнір вицофав ся з поля пімсти з улекшеним тягаром на серці і попрямував до недалекого шинку, де при склянці радував ся над пімстою, яку зробив над своїм ляйтнантом і віроломною жінкою.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітинґ відбудеть ся в неділю, 16. червня, б. р., о 7-мій годині вечер. На порядку деннім є дуже важні справи до полагодженя. Довгуючі члени мають вирівнати всі свої залеглости, бо инакше зістануть суспендовані. — А. Клим, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. св. Николая, від. 114, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся дня 16. червня, о 2-гій годині пополудни, в домі П. Куйбіди. Просить ся всіх членів, щоби явили ся на тім мітинґу як один. Контрольна комісія має обрахувати книжки за минувший квартал. Припоминаєть ся всім братям, щоби працювали всі разом для добра нашого так славно розвиваючого ся відділу У. Н. Союза. Тим покаже кождий член тоту працю, коли припровадить двох-трох нових членів на мітинґ. Тож уважайте, дорогі Братя, щобисьте котрий не позістали позаду. — Т. Сенчук.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Тов. „Згода", від. 62, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся дня 9. червня, о годині 2.30 пополудни, в гали МкНікол при 62 Ґрайс Аве. Просимо всіх членів зійти ся на призначений час, бо є дуже важні справи до полагодженя. Контрольна комісія має здати справозданє з товариських розходів і доходів. Просимо своїх членів, аби не забули привести з собою на мітинґ своїх родимців, котрі повинні записати ся до нашого товариства і до У. Н. Союза. — Ф. Холявський, секр.

НЮ КЕНСИНҐТОН, ПА. Бр. св. Михаїла, від. 296, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічний мітинґ буде в неділю, 21. червня, о 2-гій годині пополудни. На тім мітинґу контрольна комісія буде здавати справозданє, а крім того будуть полагоджувати ся ще й инші справи, тож всі члени мають явити ся на означений час. — М. Бомбик, предс.; П. Любчик, кас.; Г. Волошинович, секр.

ВУДГЕЙВЕН, Н. Й. Тов. „Вільна Україна", від. 200, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в неділю, 16. червня, о годині 3-тій пополудни, в гали Тимка Кузенки. Котрий член не явить ся на сей мітинґ, заплатить 50 цнт. кари, а урядник $1.00. — С. Миськів, предс.; І. Жатковський, секр.; С. Вовк, кас.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 64, подає до відома всім своїм членам, що піврічний мітинґ відбудеть ся дня 2. червня, о годині 2-гій пополудни. Просить ся всіх товаришів прийти на сей мітинґ і виповнити свій довг, бо инакше наразять ся на неприємности. — І. Верхоляк, секр.

ШІКАҐО (БОРНСАЙД) ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від 165, повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітинґ відбудеть ся в неділю, 16. червня, о годині 6-тій вечером, в галі парафіяльній при 92-гій улици і Шонсей Аве. Всі члени мають прибути на той мітинґ і виповнити свої *залеглі вкладки*. Котрий член не зверне уваги на се, то буде сам собі винен, коли зістане суспендований. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Ю. Небор, предс.; А. Демкович, кас.; Н. Цьвях, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. Тов. „Січ", від. 136, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеть ся дня 2. червня, в гали парафіяльній під ч. 229 Джейн стр. На сім мітинґу будуть дуже важні справи до полагодженя, тож просить ся всіх членів явитись, бо котрий член не буде на сім мітинґу, то поступить ся з ним після статута У. Н. Союза. Взиваєть ся тих членів, котрі занедбують свої місячні належитости, щоби прийшли і вирівнали свій довг. Ті Українці, котрі ще не є членами У. Н. Союза, нехай прийдуть на сей мітинґ і *запишуть ся до нашої орґанізації.* — А. Крупа, секр.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Бочкарева в Ню Йорку.

Леонія Бочкарева, полковниця російського батальону смерти, є тепер в Ню Йорку. Вона прибула до Сан Франціско дорогою через Владивосток. З Ню Йорку задумала виїхати на поле битви у Франції, щоби у чужім краю віддати свою службу рідному краєви.

Православний сьвященик оскаржений о большевицтво.

Александер Немоловський, православний епископ, який тепер сповняє функції архиепископа у Злучених Державах, судовою дорогою поспитав о. Павла Бажишкіна, православного сьвященика в Байон, Ню Джерзи, чому він не може бути віддалений від сповнюваня сьвященичих функцій у православній церкві. Сьвященикови Бажишкіну закидають, що він попирає большевицтво, проповідає анархістичні науки проти правительства і церкви, та що на зборах товариства, до якого він належить, виголошуеть ся анархістичні промови.

$30.000 гривни і 60 літ арешту.

Лава присяглих федерального суду у Канзас Сіти, Мізури, знайшла, що пані Роза Постер Стакс, суспільна робітниця з Ню Йорку, в трох случаях переступила закон про шпигунство, за що їй грозить кара 30.000 долярів гривни і 60 літ арешту. Першим злочином є її твердженє у статї, поміщеній в „Канзас Сіти Стар", де говорить ся: „Ніодно правительство, яке є для користувачів, не є для народу, а я є для народу, підчас коли правительство є для користувачів". Се явний зазив до заворушень, нельояльности і непослуху. Другим злочином є її робота, яка заходила ся шкодити примусовому і добровільному поборови рекрутів у Злучених Державах. Третим її злочином має бути 1 оширюванє фальшивих вістий, які мали на ціли шкодити военним операціям американської армії.

Юнійні робітники в Портленд, Орегон, згодили ся добровільно протягом червня, липня і серпня працювати цілий день в суботу.

Український концерт в Перт Амбою.

Минувшої неділї в Перт Амбою, Н. Дж., відбув ся концерт, устроений місцевим „Клюбом ім. Івана Франка" і присьвячений памяти українського поета І. Франка. Концерт випав вдоволяючо. Велика саля під ч. 752 Стейт улиці була битком наповнена гостями-слухачами. Два хори Бояни, з Перт Амбой і Картерет, получені в один, відспівали кілька пісень. Було кілька декламацій. Пані Юлія Зволинська і Юлія Грабарова та Юлія Зволинська і п. А. Бажан — відспівали дуети: „Люблю дивитись" і „Де ти бродиш, моя доле". Микола Д. Величко виголосив реферат про І. Франка. Вступне слово мав Василь Яричевський, а на закінченє всім присутним подяку зложив А. Бажан. Концерт, як сказано висше, випав вдоволяючо. Тут треба зазначити, що час на приготоване до концерту був досить короткий. Одну науку пертамбойські Українці повинні мати на будуче з сього концерту, а іменно, щоби в часї хорових продукцій не лишати на сали надто ясного сьвітла, як се було останного разу. Сьвітло на сали повинно бути темне, щоби не разило очи осіб, які виступають на сцені, чи то в гурті чи поодиноко. Останним разом в Перт Амбою було противно: саля була осьвітлена яснійше ніж сцена, що почало разити нерви деяких співаків. І коли хор може не виконав деяких репродукцій як слід, то не завинив тут ні хор ні дірігент, але сьвітло, а властиво ті люди, які мали подбати, щоби сьвітло на сали було притемнене.

Сплячи перейшла 18 миль.

Панна Єлисавета Де Ро з Гейзелтон, Пенсильванія, счудувала ся, коли боса і з черевиками в руках опинила ся в Бервіку. Вона сплячи перейшла 18 миль.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Четверта позичка свободи наступить в осени, правдоподібно в половині жовтня, і мінімальна сума буде тасама, що для третої позички, то є 3.000,000.000 долярів.

Жадають поширеня сїти воздушної почти.

Екзекутивний комітет Клюбу Летунів передав на руки міністра війни Бейкера своє жаданє поширити сїть воздушної почти на лінію: Ню Йорк-Вашінгтон-Пітсбург-Клівленд, і Ню Йорк-Бостон.

Справленє похибки.

В новинці „З Українського Народного Дому в Ню Йорку", поміщеній у „Свободі" з 23. мая б. р., зайшло дві похибки, які на отсім місци спростовуємо. Було сказано, що „екзекутивний комітет Українського Народного Дому в Ню Йорку виконує ухвали і припорученя Малої Ради, а склад котрої входять представники всіх нюйорських товариств, які гуртують ся біля Народного Дому", а має бути: Екзекутивний комітет Української Народної Громади в Ню Йорку виконує всі ухвали і припорученя Загальної Ради Громадської, в склад котрої входять представники всіх нюйорських товариств, які гуртують ся біля Української Народної Громади. Укр. Нар. Дім є власностию Української Народної Громади. Екзекутивний комітет У. Н. Громади не виконує ухвали „Малої Ради", лише Загальної Ради Громадської, бо він є сам „Малою Радою". Касієром У. Н. Громади є не Іван Гавришко, як було подане, а Іван Гаврилко. Товариство ім. Олени Січинської вже належить до Української Народної Громади.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

Цісар не приняв резиґнації д-ра І. Горбачевського.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Телеґрама з Відня доносить, що цісар Карло приняв резиґнацію д-ра фон Цольґера, міністра для словінських справ; не приняв однак резиґнації д-ра Івана Горбачевського, міністра для українських справ і для народного здоровля.

Василько на услугах Австрії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Німецькі часописи з 25. цьвітня доносять, що барон Микола Василько, президент українського клюбу буковинських послів в австрійськім парляменті, зістав іменований членом австро-угорської комісії в Києві. В середу, 24. цьвітня, на зборах буковинських українських послів він заявив, що на Україні підносить ся бунт проти центральних держав. Селяни, які мають збіже, не хочуть його дати центральним державам, а українське правительство не робить найменьших заходів для поліпшеня грізної ситуації, і тому являеть ся потреба вислати на Україну більше австрійських військ.

Шість корпусів німецького війська на Україні.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Делеґація українських партій в Києві, яка невдовзі по поваленю Української Центральної Ради явила ся у ґенерала Ґренера, шефа німецького штабу на Україні, заявила йому, що німецька робота на Україні готова викликати серіозні результати, для оминеня котрих Німеччина буде потребувати не шість, але 26 армейських корпусів.

Один ляйтнант і 10 жовнірів розігнали Раду.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Говорячи в середу (8. мая) в головній комісії німецького парляменту про тактику Німеччини на сході, соціялістичний посол Носке сказав: „Мрії всіх реакціонерів здійснили ся в Києві, коли один ляйтнант з десятьма жовнірами розігнав парлямент!" — Провідник центра, посол Ерцбергер, обговорюючи справи на українську тему, сказав: „Коли би Австрія не була протестувала, німецькі мілітаристи вже давно були би ввели на Україні диктатуру. Історія про „сицилійську вечірню" була уроєнем. Се-ж ніщо инше, лише поваленє правительства при помочи мілітаризму. Німецький офіцир появив ся в Раді і крикнув по московськи: Руки в гору в імени німецького правительства! — Тоді почато арештувати міністрів. Німецькі війска тоді стали в обороні самозванчого гетьмана, ґенерала Скоропадського, і заборонили українським війскам боронити їх власне правительство. Панове, всякі заходи безуспішні, бо гетьман полищений всіх міністрів, які мають за собою нарід. Тому Центральна партія не бере на себе відтепер відвічальности за се, що може зродити німецька політика". — Независимий соціялістичний посол Газе сказав: „Ми мусимо виповнити наш договір з Україною і чимскорше вицофати відти наші війска, бо наша теперішна робота є нарушенєм мира".

Українські Жиди проти теперішного правительства.

Жидівські партії на Україні виступають ворожо проти правительства Скоропадського, яке у своїй першій проклямації уневажнило всі ухвали попередного правительства про культурну автономію Жидів. Міністер для жидівських справ, Лоський, іменований (по довшій перерві) Українською Центральною Радою в кілька днів перед її упадком, зрезиґнував разом із прочими членами кабінету Ради, а нове правительство знесло цілком міністерство для жидівських справ.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Австрія скличе парлямент, відтак знова розжене.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Віденська телеґрама з 4. мая до „Мінхнер Наєсте Нахріхтен" доносить, що розігнанє австрійського парляменту через се, що правительство сконстатувало, що тепер не могло знайти для себе більшости у низшій палаті, є частию тої програми, на основі котрої скличеть ся парлямент протягом червня для ухваленя тимчасового буджету. Коли се станеть ся, парлямент буде знова розігнаний; коли ні, то правительство тоді „поробить рішучі кроки".

Територіяльні страти Румунії; справа Бесарабії ще не порішена.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Букарештеньким миром Румунія стратила в користь Болгарії 15.000 квадратових кільометрів території; в користь Угорщини 5.000 квадратових кільометрів, а в користь Австрії 600 квадратових кільометрів (на полудне від Черновець). — Віденська телеграма до „Нає Цірхер Цайтунґ" (з 10. V.) говорить: „Центральні держави порішать бесарабську справу залежно від будучих політичних поглядів Румунії. Тому вони застерегли собі остаточне рішене.

Польща для Німеччини?

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on May 29, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.)

Деякі шлезькі професори запропонували німецькому канцлерови влучити цілу окуповану Польщу до Німеччини в формі протекторату над нею, а Австрії дати територіяльне відшкодоване в иншім місци.

Румунський парлямент.

Королівським декретом розвязано румунський парлямент і нові вибори назначено на якийсь день між 1. а 9. червня. Новий парлямент збереть ся на наради 17. червня.

Сухомлінов і Пуришкевич увільнені.

В день 1. мая московське правительство помилувано многих політичних і кримінальних злочинців. Бувший міністер війни, ґенерал Сухомлінов; Пуришкевич і його товариші; ґенерал Ґріґоріев, який здав Ковно; майор Грінберґ і инші— находять ся між помилуваними. Взагалі увільнено 200 політичних і кримінальних злочинців.